

नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण
प्रशासन सेवा, प्रशासन समूह, तथ्यांक उपसमूह
उपप्रबन्धक (तथ्यांक) आठौं तहको खुला तथा आन्तरिक प्रतियोगितात्मक
परीक्षाको पाठ्यक्रम

लिखित परीक्षाको विषय, पूर्णाङ्क, परीक्षा प्रणाली, प्रश्नसंख्या, अंकभार र समय निम्नानुसार हुनेछ ।

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्न संख्या	अंक भार	समय
प्रथम	प्रशासन तथा व्यवस्थापन र ऐन नियम	१००	तर्कयुक्त समस्या समाधान	२ x २०	४०	३ घण्टा
			छोटो उत्तर	६ x १०	६०	
द्वितीय	सेवा सम्बन्धी	१००	तर्कयुक्त समस्या समाधान	२ x २०	४०	३ घण्टा
			छोटो उत्तर	६ x १०	६०	

द्रष्टव्य :

- प्रथमपत्र र द्वितीयपत्रको परीक्षा २ दिनमा हुनेछ ।
- परीक्षाको माध्यम नेपाली वा अंग्रेजी वा दुवै हुनसक्ने छ ।
- प्रत्येक पत्रको उत्तिर्णाङ्क ४०% (चालिस प्रतिशत) हुनेछ । दुवै पत्रमा न्यूनतम उत्तिर्णाङ्क प्राप्त नगर्ने उम्मेदवारहरु अन्तर्वार्तामा सम्मिलित हुन योग्य हुनेछैनन् ।
- अन्तर्वार्ता र शैक्षिक योग्यता
  - अन्तर्वार्ताको अङ्क भार - ३०
  - शैक्षिक योग्यताको अङ्कभार - ३

शैक्षिक योग्यता वापतको अङ्क : न्यूनतम शैक्षिक योग्यता वापत प्रथम श्रेणीलाई ३, द्वितीय श्रेणीलाई २ र तृतीय श्रेणीलाई १ अङ्क प्रदान गरिनेछ ।
- यस पाठ्यक्रममा जेसुकै विषयवस्तु समावेश गरिएको भएतापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम तथा नीतिहरु परीक्षाको मितिभन्दा ३ महिना अगाडि संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको संभन्तुपर्दछ ।
- यस पाठ्यक्रममा उल्लेख भएका विषयहरुका अतिरिक्त समसामयिक घटना तथा विषयवस्तुहरुका सम्बन्धमा समेत प्रश्न सोध्न सकिनेछ ।

प्रथमपत्र : प्रशासन तथा व्यवस्थापन र ऐन नियम

क) प्रशासन तथा व्यवस्थापन

१. सार्वजनिक प्रशासनको अवधारणा, सिद्धान्तहरू एवं कार्यहरू
२. निर्णय प्रकृया, मनोबल, वृत्तिविकास, नेतृत्व, उत्प्रेरणा, संचार
३. संगठनको परिचय, विभिन्न स्वरूप (Flat, Vertical, Matrix, Dome bell) आदि ।
४. प्रशासनिक विधिहरू :- कार्य विश्लेषण, कार्य विवरण, संगठन तथा व्यवस्थापन, छरितो व्यवस्थापन, कार्य मूल्यांकन
५. कर्मचारी प्रशासनको परिचय, उद्देश्य र कार्य
६. संगठनात्मक व्यवहार, समूहगत गतिशीलता र समूहगत कार्य
७. जनशक्ति योजना, महत्व र चुनौतीहरू
८. प्रशासनिक उत्तरदायित्व निर्वाह गर्नमा भएका प्रयास, किसिम र चुनौती
९. प्रशासनमा संचारको महत्व, भूमिका, प्रयोगमा देखिने समस्या र तिनको समाधान
१०. प्रभावकारी सेवा प्रदान गर्नमा समन्वय, सुपरिवेक्षण, अनुगमन तथा मूल्यांकन, अभिलेख व्यवस्थापनको महत्व
११. प्रशासनमा नेतृत्व, निर्णय प्रक्रिया र संगठनात्मक सुधारका प्रभाव
१२. अधिकार प्रत्यायोजन, निक्षेपण र विकेन्द्रीकरण
१३. व्यवस्थापन सूचना प्रणालीको महत्व, आवश्यकता र प्रयोगका चुनौती
१४. समय व्यवस्थापन, संकट व्यवस्थापन, परिवर्तन व्यवस्थापन, द्वन्द्व व्यवस्थापन
१५. नेपालको सन्दर्भमा अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगको भूमिका
१६. सम्पूर्ण गुण व्यवस्थापन (Total Quality Management)
१७. नेपाल सरकारको राष्ट्रिय हवाई तथा पर्यटन नीति
१८. नेपालमा हवाई यातायातको विकासक्रम र चुनौतीहरू

ख) ऐन नियम

१. नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३
२. नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण ऐन, २०५३
३. नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण कर्मचारीहरूको सेवाका सर्त र सुविधा सम्बन्धी नियमावली, २०५६
४. नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण आर्थिक प्रशासन सम्बन्धी नियमावली, २०५७
५. नागरिक उड्डयन नियमावली, २०५८
६. नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण, विमानस्थल सेवा शुल्क नियमावली, २०६७
७. हवाई सुरक्षा व्यवस्था नियमावली, २०४६
८. भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९
९. गैर सैनिक हवाई उडान (सिभिल एभिएसन) ऐन, २०१५ तथा नियमावली, २०५२
१०. अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग ऐन, २०४८ र नियमावली २०५९

द्वितीयपत्र: सेवा सम्बन्धी

1. Data collection and processing activities
Data gathering process, Questionnaire design, Methods and techniques of data summarization/analysis, Errors in surveys and censuses: Control and measurement of errors
Quality evaluation of data
2. Probability and Distribution
Basic properties of probability, Addition rule of probability, Independent and mutually exclusive events, Conditional probability, Multiplication rule of probability
3. Random Variables
Notion of random variables, Probability distribution, Binomial, Poisson and Normal distribution, Mathematical expectation, Distribution of independent random variables
Notion of likelihood function
4. Mathematics for Statistics
Rates, Ratios and Proportion, Number system, Logarithm, Permutation and combination, Principle of least square, Rank of a matrix, Inverse of a matrix, Quadratic forms, Eigen values
5. Descriptive statistics
Measures of central tendency, Measures of dispersion, Measures of kurtosis, Measures of skewness, Measures of positional statistics: quartile, quintile, & decile, Outliers and their consequences
6. Correlation and Regression
Simple, partial and rank correlation, Multiple correlation and coefficient of determination, Simple and Multiple regression, Measures and tests of goodness of fit in regression, Tests for normality in regression, Logit Models
7. Estimation
Properties of a good estimation, Methods of estimation, Properties of maximum, likelihood estimator, Best linear unbiased estimation, Interval estimation
8. Hypothesis testing
Simple and composite hypothesis, Type I and type II error, Unbiased test, Likelihood, ratio test, z, t, chi-square and F tests, p value
9. Sampling methods and Distribution
Simple random sampling, Stratified random sampling, Systematic sampling, Standard errors, Sampling distribution, Distribution of sample mean, Student's t and chi-square distribution
10. Time-series Analysis
Trends, and seasonal & cyclical variations, Auto-correlation and its test, Forecasting
11. Statistical System of Nepal
Existing statistical system and its challenges, Statistical Act 2015 (with amendment), Major statistical operations: Censuses & Surveys, National Account Statistics in Nepal

12. Economics

Endogenous and exogenous variables, Absolute and relative change, Concept of marginal and elasticity, Consumption function, saving, capital formation, capital output ratio, Cobb-Douglas production function

13. Price and indexes

Wholesale price, retail price, producers price, Consumers Price index (CPI), Agricultural Production Index, Manufacturing Production Index, Manufacturing Producers Price Index

14. Public finance, money and banking statistics

Major sources of data, Revenue statistics, Money and banking statistics

15. Fundamental principles of Official Statistics

16. Collection of Tourism and Aviation Statistics, Analysis of Primary & Secondary Data Related to Tourism & Aviation